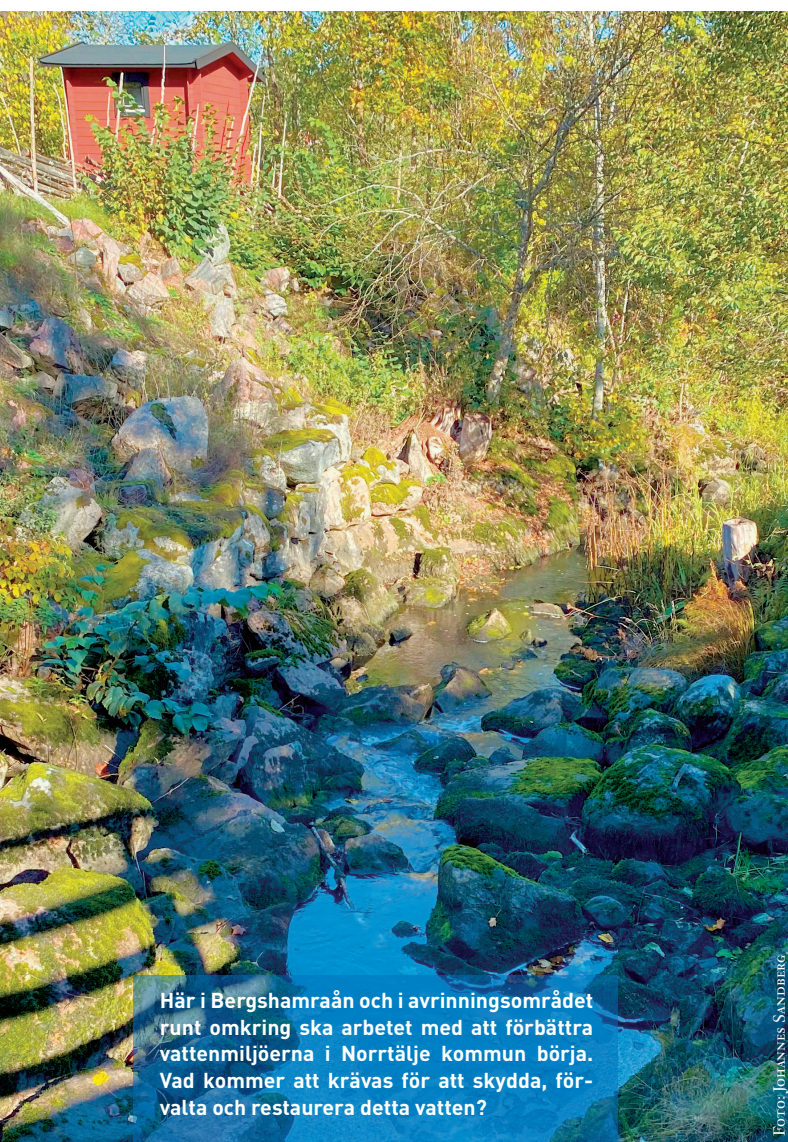

Från källa till hav i Norrtälje kommun

♦ Johannes Sandberg, Norrtälje kommun

Norrtälje kommun utgör till ytan en tredjedel av hela Stockholms län. Här finns 300 sjöar, sju större vattendrag, många havsvikar och närmare 11 000 öar som behöver skyddas, förvaltas och restaureras. Under 2021 har ett flertal förvaltningsövergripande initiativ och projekt startat som ska bidra till att Norrtälje kommun kan öka åtgärdstakten och på sikt uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Här i Bergshamraån och i avrinningsområdet runt omkring ska arbetet med att förbättra vattenmiljöerna i Norrtälje kommun börja. Vad kommer att krävas för att skydda, förvalta och restaurera detta vatten?

FOTO: JOHANNES SANDBERG

Norrtälje kommun har som andra kustkommuner ett ansvar att skydda, förvalta och restaurera sina sjöar, vattendrag, grundvatten och kustområden från källa till hav. Under våren 2021 har Havs- och vattenmyndighetens åtgärdsprogram för havsmiljön, samt Vattenmyndigheternas förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljö kvalitetsnormer varit ute på samråd. Det är tydligt att samhällets insatser behöver öka och att lokal samverkan krävs för att nå både nationella miljö kvalitetsmål och FN:s globala hållbarhetsmål.

Lokal plattform för framtidens vatten

Det samlade behovet av att åtgärda viktiga vattenmiljöer inom Norrtälje kommun är omfattande. För att lyckas i vårt lokala vattenvårdsarbete vill vi utveckla vår samverkan med lokala intressenter, säkerställa ett förvaltningsövergripande arbetssätt och skapa en dialog och lokal kunskapsplattform för vatten. Som medlem i Svealands kustvattenvårdsförbund bidrar förbundets miljöanalys med värdefull kunskap om påverkan och åtgärdsanalys som vägleder åtgärdsinsatser på land och i havsmiljön.

I ett pågående LOVA-projekt sammanställs tillgänglig påverkans- och åtgärdsdata i ett åtgärdsbibliotek. Målsättningen är att kommunen utifrån sina olika roller i samverkan med lantbrukare, mark- och skogsägare, företag och andra berörda ska ha tillgång till en förbättrad nulägesbild av miljöpåverkan och vattenkvaliteten i våra vattenmiljöer. Lokala arbetsgrupper för sjö- och kustrestaurering kan bidra till lokala insatser som krävs för att starta projekt med hjälp av LOVA eller LONA.

Samverkan om våra vattenmiljöer ska bidra till lokalt engagemang, leda till fler lokala initiativ och att fler åtgärder genomförs i syfte att säkerställa ekologiska, sociala och ekonomiska värden för våra vattenmiljöer inför framtiden.

Lokalt engagemang för vattnets värde

För att säkra framtidens vatten krävs att kommunen i samverkan med lokala intressenter utforskar vad som bidrar till lokalt engagemang för vatten från källa till hav.

En viktig utgångspunkt är att skapa en samsyn kring vad det innebär att etablera en förvaltningsövergripande organisation och kunskapsplattform. Ett utvecklingsarbete

Flera vattendrag mynnar ut i Norrtäljeån, som i sin tur mynnar i den långsmala Norrtäljeviken. Här ska kostnadseffektiva åtgärder mot övergödning och internbelastning tas fram.

pågår, både internt och externt, där vårt vattenarbete kan sammanfattas i tre olika perspektiv.

- För att öka åtgärdstaken och i förlängningen säkra framtidens vatten i Norrtälje kommun och längs med Svealandskusten krävs en samsyn och dialog om vårt gemensamma vatten. Ekologiska, sociala och ekonomiska värden är exempelvis bad- och dricksvatten av god kvalitet och goda möjligheter till upplevelser och rekreation. Detta leder både till attraktiva boendemiljöer och ökad biologisk mångfald. Men de kräver exempelvis god vattenhushållning och bättre kretslopp av näringsämnen.
- Det lokala engagemanget bidrar till ett ökat kunskapsbehov och initiativ som krävs för att skydda, förvalta och restaurera våra vattenmiljöer.
- Kommunen kan bidra till att etablera en lokal kunskapsplattform för vatten som leder till lärande och gemensamma projekt.

Börjar med Bergshamraån och Norrtäljeån

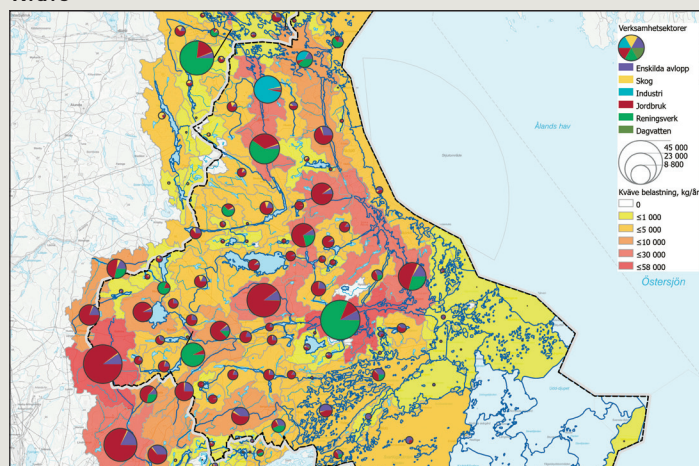
Norrtälje kommun har i samverkan med lokala intressenter pekat ut Bergshamraån och Norrtäljeån som lämpliga att börja med. I Norrtäljeån är det ett särskilt fokus på Skedviken, Rimbo-Långsjön, Syningen och Malstaån. Kostnadseffektiva åtgärder mot internbelastning och övergödning behöver identifieras där. I Bergshamraån kommer en förstudie bidra med förslag på hur sjön Svartingen kan restaureras, samt hur vattenfördröjande åtgärder i avrinningsområdet kan leda till bättre vattenkvalitet.

I dessa områden kommer arbetsgrupper att startas med de som har rådighet inom avrinningsområdet: markägare, lantbrukare, hästgårdar och liknande. Syftet är att skapa samsyn kring den kunskap som tas fram inom projektet och de förslag på åtgärder som kan tänkas bidra till bättre vattenkvalitet.

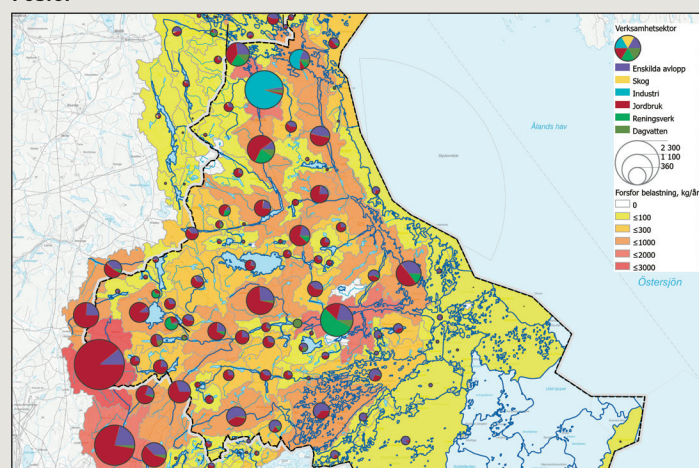
Målsättningen är att gemensamt utforska vad som krävs för att säkra vattnets värde från källa till hav. Förhoppningen är att lokalt engagemang och samverkan ska identifiera kostnadseffektiva åtgärder som leder till att miljökvalitetsnormerna nås. Samtidigt som man beaktar nytta och avvägningar för miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter utifrån jordbruksproduktion, hydrologi och klimat-effekter, markavvattning och biologisk mångfald.

BELASTNING AV NÄRINGSÄMNE I NORRTÄLJES AVRINNINGSGRÄNS

Kväve

Fosfor

▲ När ett lokalt engagemang drar igång behövs mycket kunskap för att förstå vad som påverkar och hur. Därför sammanställs ett lokalt åtgärdsbibliotek som också visar nulägesbilder av miljöpåverkan och vattenkvalitet.

Kartorna visar belastningen av kväve och fosfor inom kommunens avrinningsområden och var de stora källorna finns. Detta ger en tydlig överblick som hjälper kommunen att besluta om rätt åtgärder för att minska belastningen. KARTOR: WSP